

ASTA

www.asta.org.se

ÖPPNA MATPROVOKATIONER

på sjukhus eller specialistmottagningar i öppenvård

På uppdrag av Astma, Allergi och KOL-sjuksköterskeföreningen 2023

PIA KALM-STEPHENS
BRIGITTA LAGERCRANTZ ÅSA
STRINNHOLM
ANN-CHARLOTTE SUNDQVIST

I arbetsgruppen ingår ASTA medlemmar

Pia Kalm-Stephens, Akademiska barnsjukhuset, Uppsala.

Birgitta Lagercrantz, Barn- och Ungdomskliniken, Växjö.

Åsa Strinnholm, Barn och ungdomscentrum, Norrlands universitetssjukhus, Umeå.

Ann-Charlotte Sundqvist, Sachsska barn och ungdomssjukhuset Södersjukhuset, Stockholm.

Tips och trix

www.swenurse.se/asta

Förberedelser före provokationen

Under provokationsdagen

Uppföljning efter provokationen

Utmaningar som rädsla

Återintroduktionen

Bilagor till hjälp och stöd

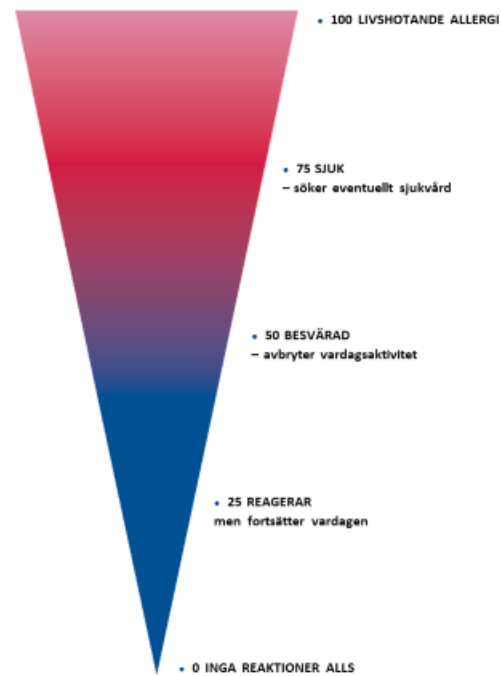
FÖRSLAG PÅ CHECKLISTA FÖR ÖPPNA MATPROVOKATIONER

Patientens namn och personnummer:

Datum:

	JA	NEJ
Föberedelser:		
Fanns akut beredskap: läkemedel/vakutbricka	☐	☐
Läkemedelsordination	☐	☐
Skriftligt provokationsprotokoll	☐	☐
TVÅ sjuksköterskor	☐	☐
En läkare	☐	☐
Vikt	☐	☐
Inspektion av huden	☐	☐
PEF/Spirometri	☐	☐
Patientens status:		
Ej pågående infektion	☐	☐
Ej pågående pollenallergi	☐	☐
Inte tagit antihistamin 3-5 dagar innan	☐	☐
Vägrerad astma	☐	☐
Informera patienten:		
Meddela vid tecken på reaktion	☐	☐
Ej lämna avdelningen	☐	☐
Ej läsa/på själv på toaletten	☐	☐
Hur uppföljningen efter dagens provokation sker	☐	☐

ALLERGISKALA

Utarbetad av barnallergolog Catrin Hölgén, Barn- och ungdomskliniken, Östersunds sjukhus.

EXEMPEL PÅ BILDSTÖD VID MATPROVOKATION

Hej
 välkommen till den

 för provokation med

På det här besöket ska vi testa om du fortsatt har kvar din allergi, det kallas matprovokation. Det betyder att du ska få testa flera små smakportioner av det du tidigare har undvikit.

Besöket tar ungefär timmar så ta med något du/ni kan göra i väntrummet. Ta även med lunch och mellanmål. Du ska ta med dig en värdradslavare.

Anmäl er i receptionen/gälisträckningen vid husdörrgången och gå sedan till Barn- och ungdomskliniken mottagning och vänta i väntrummet. En sjuksköterska/undersköterska kommer sedan och hälsar på dig när det är din tur.

Du får först väga och mäta dig. Därefter kommer du att träffa en läkare. Läkaren vill undersöka din nasa, hjärta, lungor och hud.

Efter att du har pratat med läkaren börjar matprovokationen.

På läkarbesöket får du reda på hur många smakportioner med 30 minuters mellanrum du ska få. Vanligtvis är det fem stycken. Du kommer att börja med att få en liten smakportion och sedan ökas mängden. Om du känner något symtom under matprovokationen så säg till personalen. Efter sista smakportionen ska du stanna kvar på mottagningen i två timmar så vi vet att du mår bra.

Innan du går hem får du träffa läkaren igen för att prata om hur matprovokationen har gått. Berätta gärna hur du tycker att det har varit. Sedan tackar vi för utslag och säger Hej då!

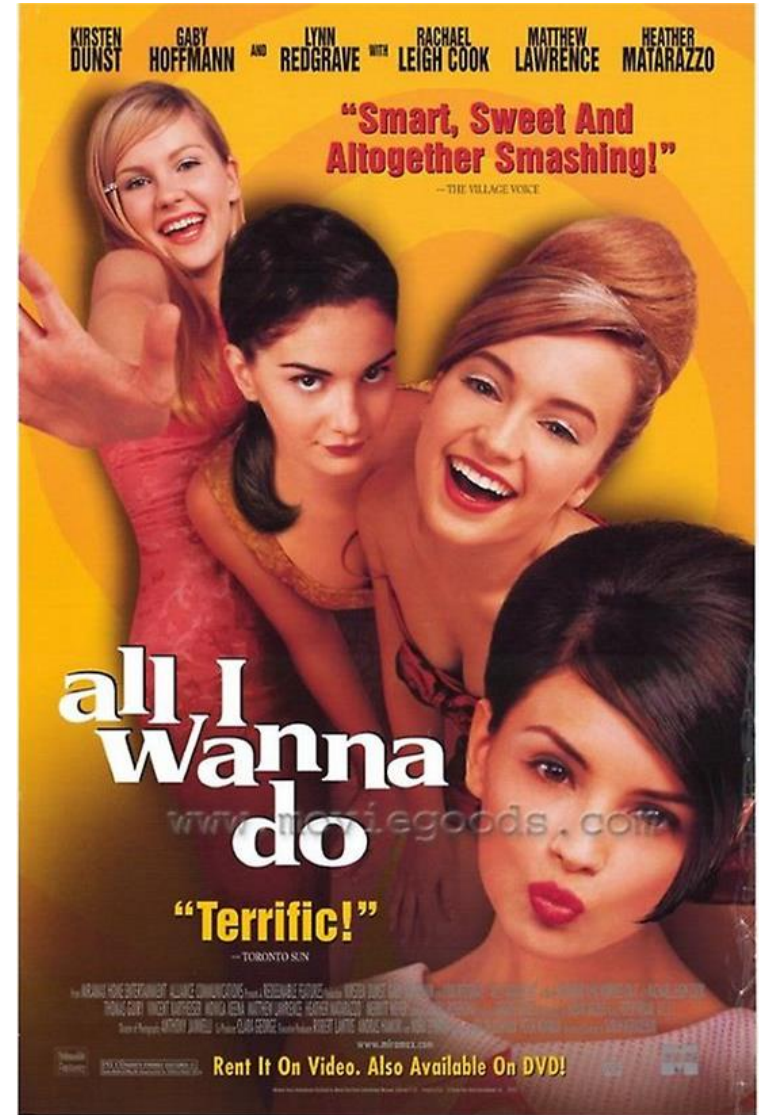
Provocera mera!

och alla gör väl på samma sätt???

Standardiserat!!

Nja.....

Förberedelser före matprovokationen

Planering

Noggrann anamnes, skiftlig ordination

Välkontrollerad astma, spirometri

Aktuellt IgE ..3 månader-1år

Antihistamin ska inte tas innan provokationen. Tidsintervall 3-5 dagar

Kallelse

Sjuksköterskan tar kontakt innan provokationen?

Inte fastande, ha ätit frukost

Intravenös infart eller ej? Bifoga EMLA, köp på apotek

Förberedelse före matprovokationen

Planera patientflödet!

Inneliggande, dagvårdspatient eller allergimottagning?

Provokationsdagen

Läkare tillgänglig eller på plats?

Antal provokationer/dag? Antal sjuksköterskor?

Omvårdnadsåtgärder innan provokationen: hud, vikt, mun, kroppstemperatur, pef

Standardiserade provokationsprotokoll eller inte? Sista steget ”en normal portion”?

Hur får vi barnen äta det vi vill att de ska äta? Spottar ut, mängd?

Kalibrerad våg?

Hur märks portionsmaterialet?

Hur hanterar vi oro?

Provokationsdagen

Utvärdering

Innan hemgång?

Muntlig information?

Skriftlig information

Ingen fysisk ansträngning kvällen efter
provokation

Uppföljningen efter provokationen skiljer..

- att patienten/ föräldrarna tar kontakt med mottagningen för att rapportera allergiska reaktioner som inträffat efter att patienten lämnat mottagningen.
- att sjuksköterska/dietist tar kontakt 1–3 dagar efter provokationen för att efterhöra om patienten haft några senreaktioner samt att efterhöra att återintroduktion av livsmedlet går enligt planering.
- telefonuppföljning av sjuksköterska/ dietist för att efterhöra hur det går med introduktion av livsmedlet ca en månad efter provokationen.

A moment of tension in Vatican.
If the bishop moves forward the queen
can take him.

Utmaningar

Information ett viktigt redskap vid provokationer

-kallelse med informationsbrev, bildstöd?

Rädsla i samband med provokationen, hur avhjälper vi det?

Lugn miljö, kompetens, inte avslutar innan objektiva symtom, smak av det som provoceras

’Syftet med provokationen?

Anafylaxiberedskap i vardagen: patient, förskola och skola

Resurser!

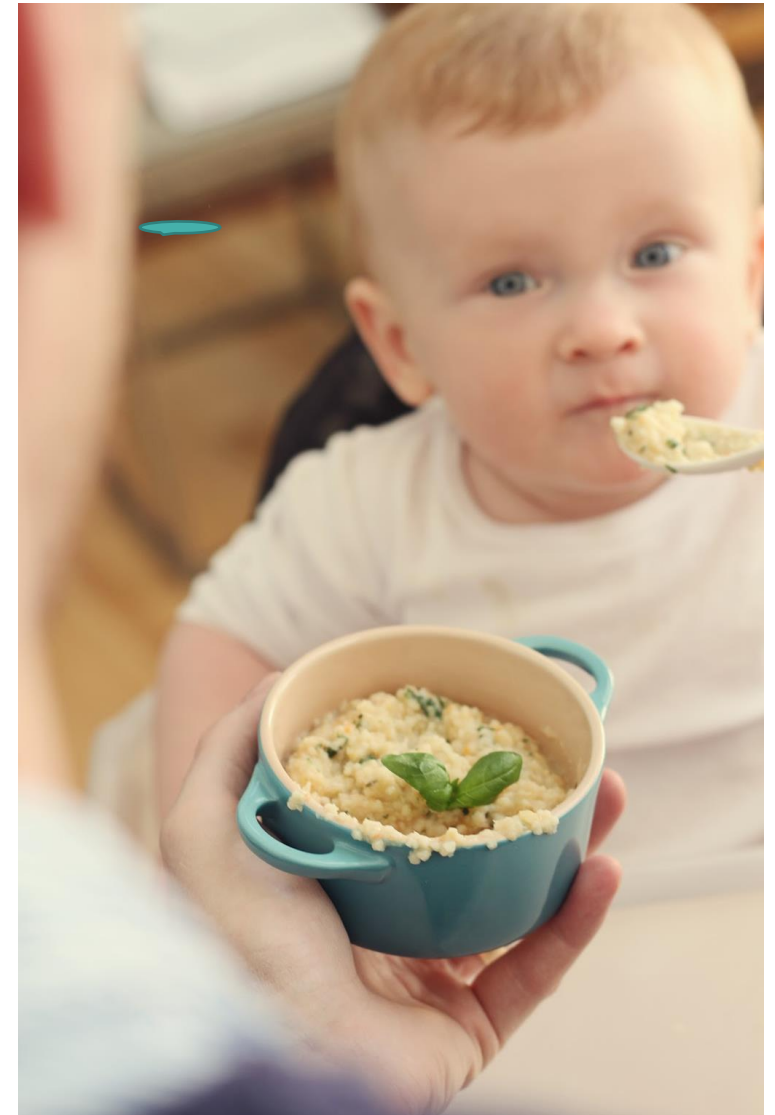
Återintroduktion efter negativ provokation?

Introduktion av födoämnen och livskvalitet hos barn som genomgår
öppen födoämnesprovokation på Barn och ungdomskliniker i
Västerbotten

Åsa Strinnholm, Allergikonsulent RN, PhD Barn och ungdomscentrum, Norrlands
universitetssjukhus, Umeå

Anna Winberg Barnallergolog, Överläkare barnläkare, lektor PhD etc etc Barn och
ungdomscentrum Norrlandsuniversitetssjukhus Umeå

Forskningsplan

Introduktion av födoämnen och livskvalitet hos barn som genomgår öppen födoämnesprovokation vid Barn- och ungdomskliniker i Västerbotten

Syfte

Återintroduceras ett eliminerat livsmedel i barnets kost efter negativ matprovokation på sjukhus?

Förändras livskvalitet efter matprovokation?

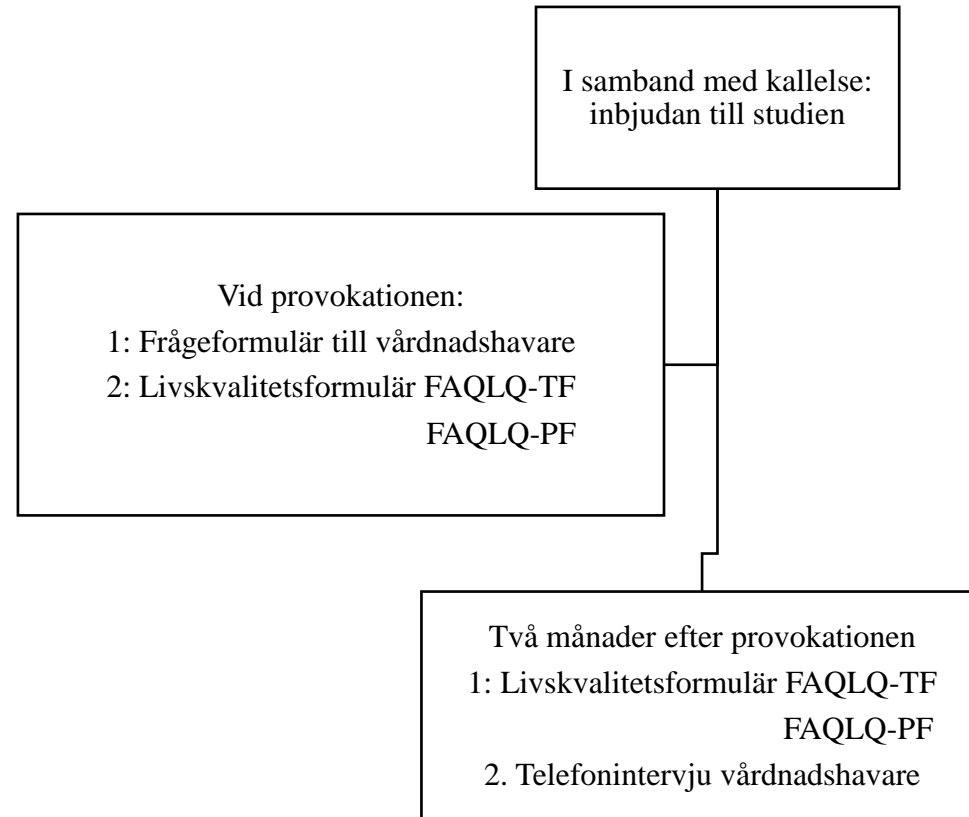
Kan eventuell förändring i livskvalitet relateras till provokationsutfall?

Alla barn som genomgår öppen matprovokation vid Barn och ungdomscentrum Västerbotten

Prospektiv studie pg i 4 år och/eller 300 barn

varav 250 provokationer är negativa

varav 20-25% (50st) återintroducerar inte ???

TACK FÖR ATT
NI LYSSNADE!

